

PRORAČUNSKI VODIČ

Uvodna riječ Župana

Poštovani stanovnici Primorsko-goranske županije

Kao i prethodnih godine, u svrhu održanja dostignute razine transparentnosti županijskog proračuna, i za 2019. godinu smo izradili Proračunski vodič za građane.

Županijski proračun složen je financijski dokument i ovim Vodičem želi se na jednostavan, razumljiv i slikovit način dati uvid u temeljne proračunske pojmove, županijske prihode i rashode, projekte, aktivnosti i temeljne županijske politike.

Svrha ovog Vodiča, osim povećanja transparentnosti rada Županije i informiranja naših građana o načinu raspolaganja javnim sredstvima, je i povećanje interesa javnosti za županijske aktivnosti i projekte te, u konačnici, i njenoj većoj uključenosti u proračunske procese Županije. Upravo u cilju navedenog, Primorsko-goranska županija je još u 2016. godini pristupila i bila jedna od prvih županija u projektu Otvoreni proračun Hrvatske zajednice županija te pozivamo sve građane da se, osim putem ovog Vodiča, o proračunu naše Županije informiraju i putem aplikacije Otvoreni proračun na našoj web stranici.

OPĆENITO O PRORAČUNU

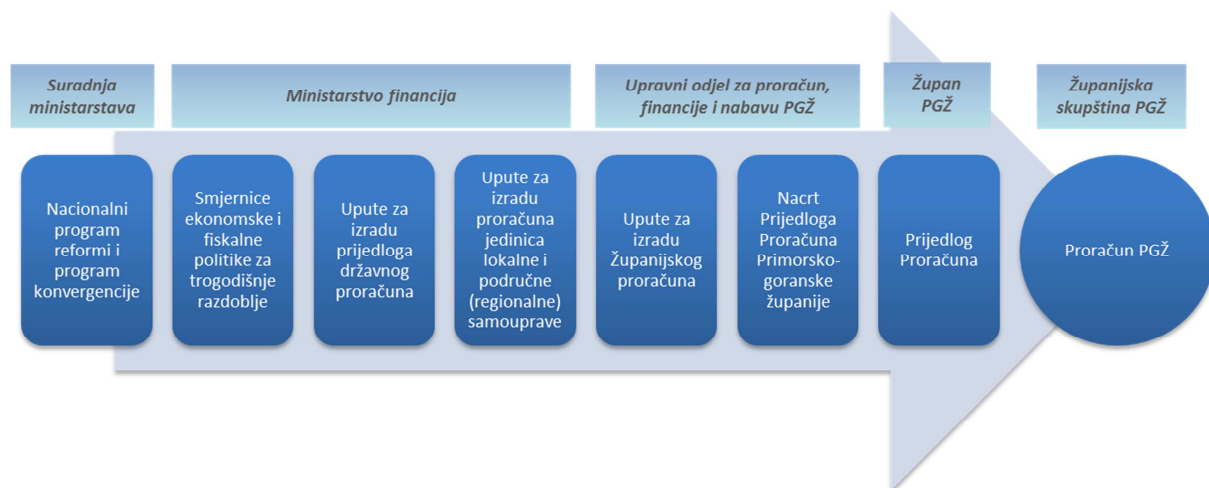
Što je proračun?

Županijski Proračun je dokument kojim se u skladu sa zakonom procjenjuju prihodi i primici te rashodi i izdaci Županije za jednu godinu, a donosi ga Županijska skupština kao njezino predstavničko tijelo.

Uz proračun za sljedeću godinu Županijska skupština donosi i projekcije za iduće dvije godine pa govorimo o trogodišnjem proračunskom okviru.

Kako nastaje Proračun?

Iako Županijski proračun predstavlja najvažniji financijski dokument Županije može ga se promatrati i sa pravnog, političkog, ekonomskog i socijalnog aspekta i upravo ta njegova složena priroda zahtijeva strogo formalan pristup pri njegovom planiranju, izradi i donošenju sa jasno utvrđenim odgovornostima za pojedinu fazu.



Glavne funkcije Županijskog proračuna su:

- Da prikazuje najvažnije ciljeve Županije u fiskalnoj godini.
- Da služi kao instrument kojim se utječe na ekonomsko stanje lokalnog okruženja.
- Da služi kao sustav kontrole prikupljanja i trošenja proračunskih sredstava.

Osnovne informacije koje pruža proračun

Kao dokument kojim se najavljuje način prikupljanja i distribuiranja županijskih prihoda, Županijski proračun mora dati informaciju o:

- ukupnom iznosu raspoloživih prihoda Županije
- načinu kako će se prihodi ostvariti
- ukupnom iznosu javne potrošnje
- rasporedu raspoloživih sredstava na pojedine javne funkcije, programe, aktivnosti i projekte

Od čega se proračun sastoji?

Struktura i izgled Županijskog proračuna propisana je Zakonom o proračunu i čini ga:

- **Opći dio Proračuna** - sastoji se od Računa prihoda i rashoda i Računa financiranja u kojima su prihodi i primici prikazani prema prirodnim vrstama, a rashodi i izdaci prema ekonomskoj namjeni kojoj služe.
- **Posebni dio Proračuna** – u njemu su iskazani svi planirani rashodi i izdaci razvrstani prema propisanim proračunskim klasifikacijama koje omogućuju lakše praćenje i snalaženje u Proračunu.

Proračunske klasifikacije jesu: organizacijska, programska, funkcijska, ekonomska, lokacijska te izvori financiranja.

Iz posebnog dijela proračuna moguće je utvrditi koje su to aktivnosti i projekti koje Županija planira financirati, vrste rashoda i izdataka koje se u njima pojavljuju, iz kojih sredstava se isti financiraju, te tko je organizacijski nadležan za provedbu planiranih aktivnosti i projekata

- **Plan razvojnih programa** - dokument sastavljen za trogodišnje razdoblje, koji sadrži ciljeve i prioritete razvoja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave povezane s programskom i organizacijskom klasifikacijom proračuna. U naravi, Plan razvojnih programa predstavlja poveznicu Proračuna sa Županijskom razvojnom strategijom, odnosno njenim strateškim ciljevima i prioritetima.

Što su to proračunski korisnici?

Proračunski korisnici Primorsko-goranske županije jesu one ustanove kojima je Županija osnivač i koje se većim dijelom financiraju iz županijskog Proračuna i navedene su u Registru korisnika proračuna koji se objavljuje u Narodnim novinama. Županija trenutno ima 94 proračunska korisnika među kojima su: 7 ustanova u zdravstvu, 5 ustanova u socijalnoj skrbi, 3 ustanove u kulturi, 32 osnovne škole, 30 srednjih škola, 4 učenička doma, 5 ustanova iz područja zaštite prirode, prostornog uređenja, energetske učinkovitosti, regionalnog i ruralnog razvoja, te vijeća nacionalnih manjina.

Osim proračunskih korisnika Županija je nadležna i za Županijsku upravu za ceste Primorsko-goranske županije koja ima status izvanproračunskog korisnika što znači da Županija ima odlučujući utjecaj na upravljanje.

Financijski planovi svih županijskih proračunskih korisnika sastavni su dio Proračuna Primorsko-goranske županije tako da možemo govoriti o konsolidiranom županijskom proračunu kojeg čini proračun Županije i financijski planovi svih njezinih proračunskih korisnika.

Što je Odluka o izvršavanju proračuna?

Uz svaki proračun na lokalnoj i regionalnoj razini donosi se i Odluka o izvršavanju proračuna za tu fiskalnu godinu. Tim dokumentom se utvrđuju razna pitanja vezana za izvršenje proračuna kao što su upravljanje financijskom i nefinancijskom imovinom, opseg zaduživanja i jamstva, korištenje namjenskih prihoda, prava i obveze korisnika proračunskih sredstava i dr. Ukratko, Odlukom o izvršavanju proračuna utvrđuju se „pravila igre“ za sve korisnike proračuna za fiskalnu godinu.

Rebalans proračuna

Jedno od najvažnijih proračunskih načela je načelo uravnoteženosti prema kojem ukupna visina raspoloživih sredstva mora odgovarati ukupnoj visini planiranih rashoda i izdataka. Tijekom fiskalne godine može doći do neusklađenosti planiranih prihoda/primitaka i rashoda/izdataka, pa se njihovo ponovno uravnoteženje vrši putem rebalansa proračuna.

Sudjelovanje u izradi proračuna

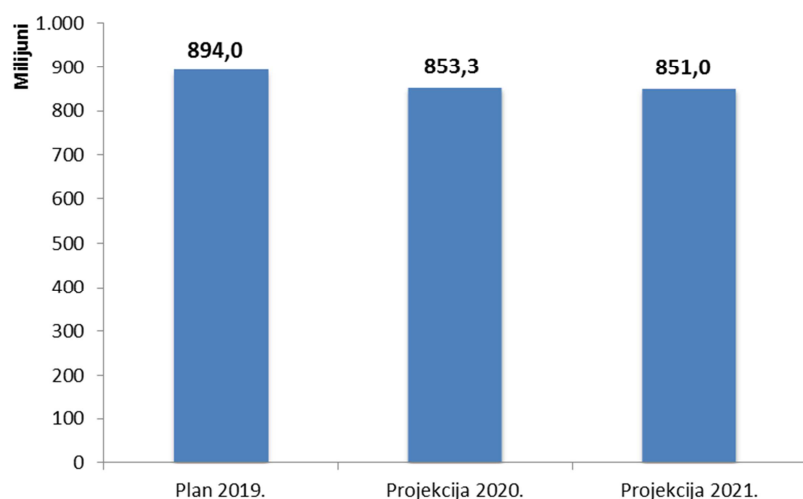
Osim upravnih odjela Županije i županijskih proračunskih korisnika i građani, pravne osobe i druge zainteresirane strane imaju mogućnost uključivanja u proces izrade proračuna na način da mogu dostaviti svoje komentare na Nacrt prijedloga Proračuna Primorsko-goranske županije putem, za to predviđenog obrasca u sklopu savjetovanja s javnošću.

PRORAČUN PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

Proračun za 2019. godinu

Županijska skupština Primorsko-goranske županije usvojila je Proračun Primorsko-goranske županije za 2019. godinu i projekcije za 2020. i 2021. godinu na 17. sjednici od 13. prosinca 2018. godine. Isti je objavljen u Službenim novinama Primorsko-goranske županije broj 41/2018 kao i na web stranicama Primorsko-goranske županije.

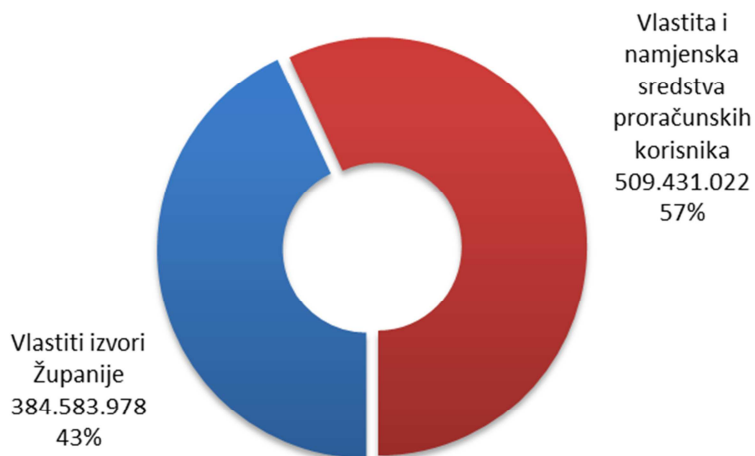
Ukupan iznos Proračuna Primorsko-goranske županije za razdoblje. 2019.-2021. godine



Proračunski prihodi i primici

Budući da se od 2016. godine izrađuje konsolidirani Proračun Županije prihodna strana Proračuna, osim vlastitih izvora Županije, sadrži i vlastite i namjenske prihode njenih proračunskih korisnika.

Struktura ukupnih proračunskih prihoda za 2019. Godinu

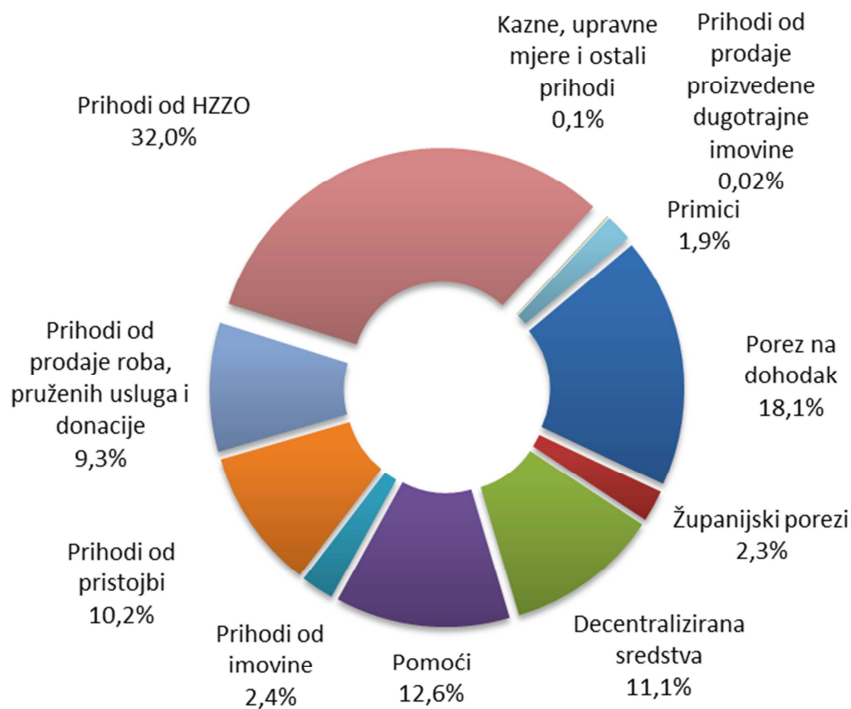


Visina konsolidiranog Proračuna Primorsko-goranske županije za 2019. godinu iznosi 894,0 milijuna kuna, a čine ga sljedeći prihodi i primici:

<i>Milijuni kn</i>	
PRIHODI I PRIMICI	Plan 2019.
Prihodi poslovanja	876,0
Prihodi od poreza	222,8
Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	171,5
Prihodi od imovine	21,3
Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	90,8
Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	83,0
Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza	285,6
Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	0,8
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	0,2
Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	0,2
Primici od financijske imovine i zaduživanja	17,4
Primici od prodaje dionica i udjela u glavnici	0,5
Primici od zaduživanja	16,9
UKUPNI PRIHODI I PRIMICI	893,6

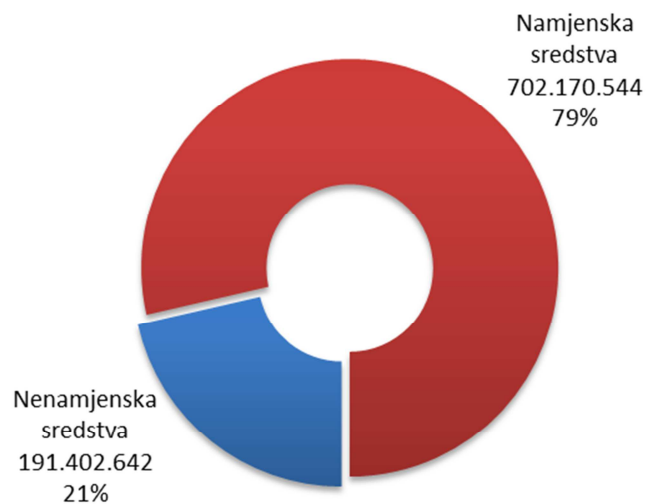
Razliku do 894,0 milijuna kuna, koliko iznosi rashodna strana Proračuna, čini 0,4 milijuna kuna planiranih prenesenih sredstava iz prethodne godine.

Struktura proračunskih prihoda za 2019. godinu



Od ukupnog županijskog proračuna za 2019. godinu, čak 79% (702,2 mil.kuna) ima već unaprijed određenu namjenu korištenja sukladno posebnim zakonima i drugim aktima, dok 21% (191,4 mil.kuna) čine nenamjenska sredstva proračuna koja se usmjeravaju u projekte od interesa za Županiju i njezine građane.

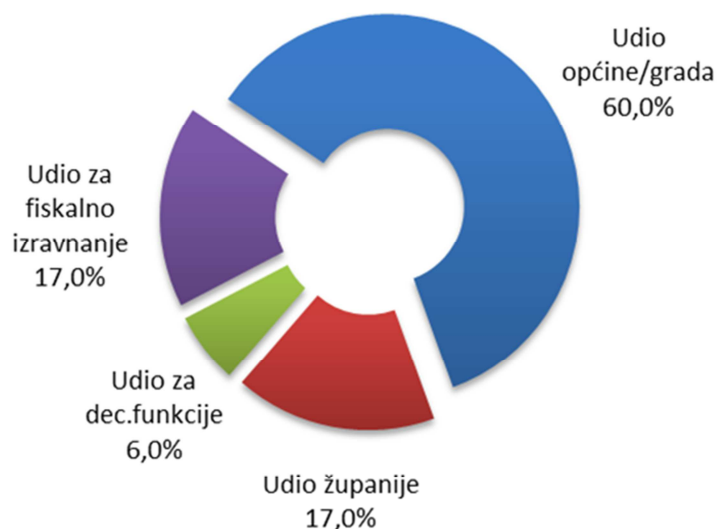
Udio nenamjenskih i namjenskih sredstava u ukupnom Proračunu Županije za 2019. godinu



U strukturi nenamjenskih sredstava proračuna najveći udio pripada porezima (95,1%).

Najznačajniji županijski porezni prihod je porez na dohodak koji se obračunava na oporezivi dio dohotka pojedinca po propisanim stopama. Porez na dohodak je zajednički porez čiji se prihod dijeli između općine, odnosno grada i županije.

Standardno dijeljenje poreza na dohodak od 1.1.2018. godine (prema novom Zakonu o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave)



Osim poreza na dohodak koji je zajednički porez, Županija ostvaruje prihode i od drugih „županijskih“ poreza koji se u cijelosti uplaćuju u županijski proračun.

Županijski porezi su: porez na cestovna motorna vozila, porez na plovila, porez na nasljedstva i darove i porez na automate za zabavne igre.

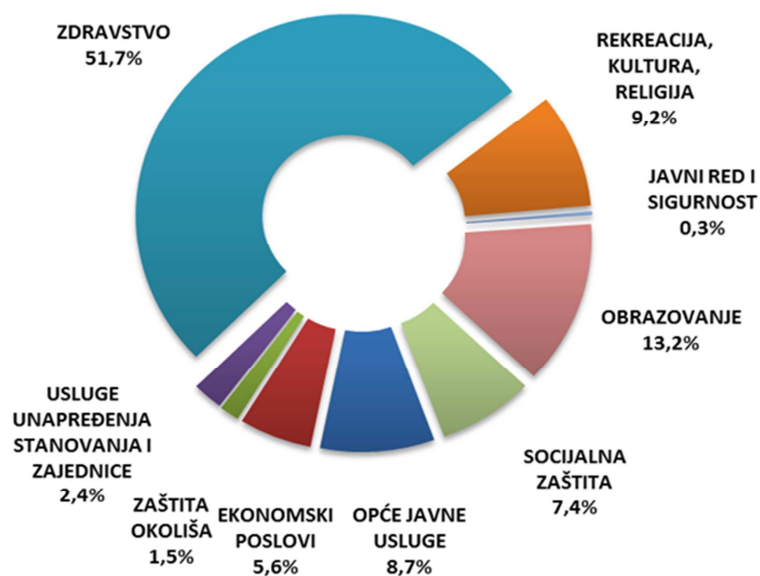
Proračunski rashodi i izdaci

Proračunske rashode možemo promatrati po funkcijskoj klasifikaciji tj. razvrstane prema njihovoj namjeni.

Proračunski rashodi i izdaci po funkcijskoj klasifikaciji 2019. godinu

<i>milijuni kn</i>	
FUNKCIJE	Plan za 2018.
OPĆE JAVNE USLUGE	78,2
JAVNI RED I SIGURNOST	2,7
EKONOMSKI POSLOVI	49,9
ZAŠTITA OKOLIŠA	13,6
USLUGE UNAPREĐENJA STANOVANJA I ZAJEDNICE	21,0
ZDRAVSTVO	462,5
REKREACIJA, KULTURA, RELIGIJA	82,3
OBRAZOVANJE	117,9
SOCIJALNA ZAŠTITA	65,9
SVEUKUPNO	894,0

Najveći dio županijskog proračuna usmjeren je u zdravstvo (51,7%), zatim obrazovanje (13,2%) i opće javne usluge (8,7%).



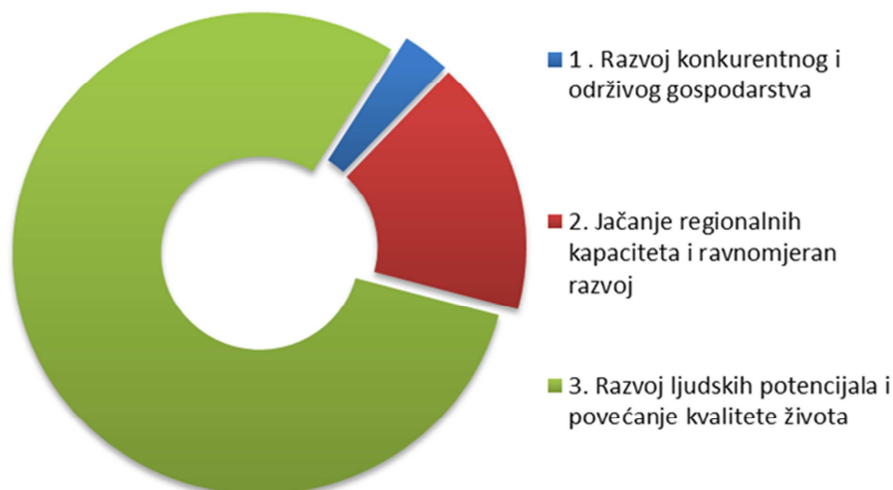
Gore navedeni podaci predstavljaju raspored proračunskih sredstava prema funkcijama države i ako se tim podacima doda i raspored rashoda i izdataka prema ekonomskoj klasifikaciji dobit će se cjelovita informacija o funkcijskoj i ekonomskoj namjeni proračunskih sredstava u 2019. godini.

NAZIV	OPĆE JAVNE USLUGE	JAVNI RED I SIGURNOST	EKONOMSKI POSLOVI	ZAŠTITA OKOLIŠA	USLUGE UNAPREĐENJA STANOVANJA I ZAJEDNICE	ZDRAVSTVO	REKREACIJA, KULTURA, RELIGIJA	OBRAZOVANJE	SOCIJALNA ZAŠTITA	Sveukupno
Rashodi za zaposlene	38,9	0,0	5,7	2,3	4,2	263,9	10,2	14,5	34,3	374,0
Materijalni rashodi	25,9	0,1	10,7	5,0	4,1	149,2	20,5	76,0	18,9	310,4
Financijski rashodi	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	1,4	0,0	0,4	0,1	2,5
Subvencije	0,0	0,0	4,1	0,0	0,0	0,0	4,4	0,1	0,0	8,6
Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	1,1	0,0	10,5	2,7	0,6	0,5	20,2	0,3	6,7	42,7
Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	9,7	0,2	10,3
Ostali rashodi	7,0	2,6	14,1	0,6	12,1	0,8	8,0	0,3	2,8	48,4
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	3,9	0,0	4,8	3,1	0,0	39,4	16,3	15,4	2,9	85,8
Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	7,0	2,6	1,0	0,0	11,3
Sveukupno	78,2	2,7	49,9	13,6	21,0	462,5	82,3	117,9	65,9	894,0

Povezanost Proračuna sa strateškim dokumentima

Pored rasporeda po funkcijama i ekonomskoj namjeni, proračunska sredstva su u Posebnom dijelu Proračuna prikazana i po programskoj klasifikaciji, odnosno po programima, projektima i aktivnostima. Svaki od proračunskih programa povezan je i sa strateškim ciljevima i prioritetima iz Razvojne strategije Primorsko-goranske županije za razdoblje 2016.-2020. godine. Prikaz usmjerenosti proračunskih sredstava u 2019. godini prema strateškim ciljevima ukazuje i na strateško opredjeljenje Županije prema razvoju ljudskih potencijala i povećanju kvalitete života građana.

Usmjerenost proračuna prema strateškim ciljevima razvoja



Značajniji projekti i aktivnosti u 2019. godini

Primorsko-goranska županija nositelj je provedbe ili sudjeluje u financiranju niza kapitalnih i tekućih projekata, te aktivnosti u školstvu, zdravstvu, prometu i drugim područjima svoje nadležnosti. Svi projekti i aktivnosti iskazani su u proračunu prema izvorima financiranja i vrstama rashoda, a u nastavku su izdvojeni neki od njih.

ZDRAVSTVO

Ulaganje i opremanje objekata	20.011.991,00
Zanavljanje voznog parka	2.880.000,00
Revitalizacija Lječilišnog Centra Veli Lošinj	2.338.160,00
Unapređenje primarne zdravstvene zaštite na otocima Primorsko – goranske županije - EU	1.618.242,00
Sufinanciranje dežurne ambulante - Dom zdravlja PGŽ	580.000,00
Sufinanciranje HMP u turističkoj sezoni - Zavod za hitnu medicinu PGŽ	541.000,00
Palijativna zdravstvena skrb - Hospicij "Marija K. Kozulić"	450.000,00
Sportska ambulanta - Dom zdravlja PGŽ	400.000,00
Palijativna zdravstvena skrb u Gorskom kotaru - Dom zdravlja PGŽ	298.000,00
Sufinanciranje Kliničkog bolničkog centra Rijeka	250.000,00
Sufinanciranje Psihijatrijske bolnice Lopača	250.000,00
Projekt izgradnje Doma zdravlja Novi Vinodolski	250.000,00
Zdravstveno-rekreativni kamp za djecu iz Vukovara i djecu s cerebralnom i dječjom paralizom - Lječilište Veli Lošinj	220.900,00
Sanitetski prijevoz pacijenata u Gorskom kotaru - Dom zdravlja PGŽ	184.000,00
Sufinanciranje pripravnosti barokomore	170.000,00
Bolnica na otvorenom - Lječilište Veli Lošinj	150.000,00
Projekt "Inovativne zdravstvene usluge usmjerene na pacijente - prednost uspostavljanja uske mreže u zdravstvenoj njezi pacijenata oboljelih od celijakije (FOCUS IN CD)"	119.430,00

ŠKOLSTVO

Sufinanciranje prijevoza učenika srednjih škola - Odluka MZOS	9.100.000,00
Energetska obnova zgrada osnovnih škola	3.915.000,00
Sufinanciranje rada pomoćnika u nastavi	3.641.756,46
Rekonstrukcija i dogradnja OŠ "Jelenje-Dražice" u Dražicama i izgradnja školske sportske dvorane	2.000.000,00
Izgradnja školske sportske dvorane Medicinske škole u Rijeci	2.000.000,00
Izgradnja, rekonstrukcija i opremanje ustanova školstva	1.625.400,00
Dogradnja OŠ Dr. Andrije Mohorovičića Matulji - Općina Matulji	1.500.000,00
Dogradnja OŠ Čavle - Općina Čavle	1.405.183,99
Programi za poticanje dodatnog odgojno-obrazovnog stvaralaštva	1.306.000,00
Produženi boravak učenika-putnika	618.000,00
Projekt "Školska shema" - EU	538.731,51
Izgradnja nove zgrade osnovne škole u Marinićima - Općina Viškovo	500.000,00
Stipendiranje deficitarnih zanimanja	370.000,00

TURIZAM

Projekt Mala Barka 2 - EU	5.624.500,00
Projekt Arca Adriatica - EU	2.603.500,00
Program oglašavanja zračnog prijevoza od interesa za turizam PGŽ	950.000,00
Sufinanciranje kapitalnih projekata razvoja turizma	800.000,00
Potpura razvoju selektivnih oblika turizma	380.000,00
Programi kreditiranja poduzetništva u turizmu	300.000,00

PODUZETNIŠTVO

Programi kreditiranja poduzetništva	1.940.000,00
Poticanje razvoja poduzetničkog potencijala	1.328.500,00
Potpore inovatorima i udrugama inovatora	167.000,00
Projekt Komercijalizacija inovacija	120.000,00

POMORSKO DOBRO I POMORSKI PROMET

Projekt MOSES - EU	2.474.000,00
Dogradnja i rekonstrukcija luke Punat - ŽLU Krk	2.000.000,00
Poticanje rada županijskih lučkih uprava	1.620.000,00
Utvrđivanje granica i koncesioniranje pomorskog dobra	1.244.000,00
Održavanje pomorskog dobra - izvan lučko područje	1.000.000,00
Dogradnja operativne obale i izgradnja obalne šetnice u luci Mošćenička Draga - ŽLU Opatija-Lovran-Mošćenička Draga	1.000.000,00
Dogradnja luke Povile- izgradnja lukobrana - ŽLU Novi Vinodolski	1.000.000,00
Dogradnja trajektnog pristaništa Mišnjak - ŽLU Rab	500.000,00

CESTOVNI I ZRAČNI PROMET

Projekt EnerMOB - EU	1.271.000,00
Županijski linijski javni cestovni prijevoz putnika	995.000,00
Čvor Trinajstići	600.000,00
Projekt EnerNETmob - EU	578.000,00
Javne i nerazvrstane ceste na području Županije	450.000,00
Poticanje i praćenje sigurnosti prometa na cestama	395.000,00
Održavanje objekata i opreme, te podizanje sigurnosno prometnih standarda aerodroma na području Županije	350.000,00
Financiranje županijske autobusne linije Rijeka-Platak - Općina Čavle	150.000,00
Zimska služba na nerazvrstanoj cesti Begovo Razdolje - Vrbovska poljana - Općina Mrkopalj	120.000,00
Sufinanciranje izgradnje ceste Ž5025 Rujevica - Marčelji - Općina Viškovo	100.000,00

REGIONALNI RAZVOJ

Regionalni sportsko-rekreacijski i turistički centar Platak	12.000.000,00
Fond za Gorski kotar	3.400.000,00
Projekt "Joint SECAP" - EU	682.000,00
Projekt "BLUEISLANDS" - EU	650.000,00
Projekt "DISCOVER"	512.000,00
Projekt "FUTURE 4.0" - EU	436.000,00
Projekti regionalnog razvoja	364.000,00
Projekt modernizacije željezničke pruge Škrljevo-Rijeka-Jurdani - HŽ INFRASTRUKTURA d.o.o.	299.000,00
Sufinanciranje programa ravnomjernog razvitka	200.000,00
Projekt "Pametna regija"	185.000,00
Unije - samoodrživi otok	100.000,00

SOCIJALNA POLITIKA I MLADI

Uređenje Parka seniora DZSO Volosko	776.000,00
Ured za mlade PGŽ - poticanje samozapošljavanja, socijalnog poduzetništva i zadugarstva	642.030,00
Potpora programima izvaninstitucijske skrbi u JLS	450.000,00
Adaptacija Doma za starije osobe "Kantrida"	400.000,00
Radno okupacijske i rekreativne aktivnosti korisnika u domovima za starije osobe	277.000,00
Projekt uređenja Društvenog doma za djecu i mlade - Škola mira u Mrkoplju	150.000,00

KULTURA

Kulturno-turistička ruta "Putovima Frankopana" - EU	43.378.200,00
Projekt Artvision + - EU	2.529.400,00
Interpretacijski centar prirodne baštine Primorsko-goranske županije - EU	1.714.000,00
Rijeka 2020 d.o.o.	1.200.000,00
Projekt CLAUSTRRA + - EU	1.049.700,00
Poticanje kreativnih i kulturnih industrija	895.000,00
Projekt HERCULTOUR - EU	651.200,00
Projekt REFRESH - EU	480.900,00
Županijski bibliobus (Gradska knjižnica Rijeka)	300.000,00
Županijska mreža društveno-kulturnih centara (DKC)	250.000,00
Za(voli) kazalište - HNK Ivana pl. Zajca Rijeka	240.000,00

SPORT

Programi općeg sportskog razvoja - Zajednica sportova PGŽ	3.100.000,00
Upravljanje RSRTC Platak - Goranski sportski centar d.o.o.	2.019.000,00
Centar bazičnih sportskih priprema - Goranski sportski centar d.o.o.	1.250.000,00
Uređenje sportskog igrališta OŠ Mrkopalj - Općina Mrkopalj	750.000,00
Programi školskog sporta - Savez školskih sportskih društava PGŽ	350.000,00
Programi sportova osoba s invaliditetom - Savez sportova osoba s invaliditetom PGŽ	340.000,00
Potpora županijskim sportskim savezima za rad s mlađim uzrastima	200.000,00
Programi Saveza sportske rekreacije "Sport za sve" PGŽ	140.000,00

ZAŠTITA OKOLIŠA

Zaštita mora, morske obale i okoliša	2.252.000,00
Centar za posjetitelje o velikim zvijerima	1.619.048,12
Gospodarenje otpadom	400.000,00
Centar za posjetitelje Beli	270.600,00
Jadranski edukativno-istraživački centar za reagiranja na iznenadna onečišćenja mora	200.000,00
Izrada projekata i stručnih elaborata za potrebe donošenja odluka iz područja zaštite okoliša	150.000,00
Praćenje stanja okoliša i informiranje javnosti	10.000,00

RURALNI RAZVOJ

Centar za poljoprivredu i ruralni razvoj	1.950.000,00
Projekt Stara Sušica	675.000,00
Ruralni razvoj	600.000,00
Projekt "Carnivora Dinarica" - EU	500.000,00
Financiranje programskih aktivnosti razvitka poljoprivrede	430.000,00
Projekt „Adri.SmArtFish“ – EU	402.000,00
Kreditiranje poljoprivrede	320.000,00

FINANCIRANJE RADA UDRUGA

Županija već dugi niz godina surađuje s udrugama u provedbi javnih politika, a ta se suradnja najčešće očituje kroz različite oblike financijske podrške projektima i programima od interesa za opće dobro te je za sljedeću godinu za navedene namjene planirano preko 8,6 milijuna kuna. Od 2016. godine pravila financiranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge su se promijenila u cilju veće transparentnosti, a Godišnji plan raspisivanja natječaja za navedene programe i projekte možete pronaći ovdje:

https://www.pgz.hr/Natjecaji/Financiranje_udruga_i_ostalih_neprofitnih_organizacija-javni_pozivi

TRANSPARENTNOST RADA

Kako bi dodatno podigla transparentnost proračunskih podataka Županija se uključila u projekt „Otvoreni proračun“, realizacijom kojega je omogućeno da se putem jednostavne aplikacije prezentiraju podaci o proračunima županija. Navedene podatke možete pronaći na slijedećoj adresi: <http://proracun.datasimplified.com/primorsko-goranska/> ili http://hrvzz.hr/otvoreni_proracun .